

Comentariul romanului Istoria ieroglifica scris de Dimitrie Cantemir - a treia parte

Istoria ieroglifica este si un roman istoric, totodata deoarece se ocupa de o anumita perioada din istoria Tarilor Romane, in relatiile lor de dependenta fata de inalta Poarta, vizand aspecte legate de lupta pentru putere. Autorul fiind implicat el insusi in evenimente, ca personaj principal, Istoria ieroglifica poate fi considerata si un roman autobiografic. Pentru ca reflecta pozitia subiectiva a autorului, Istoria ieroglifica este o cronica partizana si un pamflet politic, in acelasi timp. Scrierea contine multe pagini eseistice, de reflectii filozofice, o bogata colectie de maxime si aforisme, din autori greci si latini, din cronicari (in special, din Miron Costin), din intelepciunea populara romaneasca sau orientala.

Istoria ieroglifica este o scriere cu cifru (cu "cheie"), in care hieroglifele (mastile personajelor) sunt dezlegate la urma, intr-o Scara a numerelor si cuvintelor ieroglificesti talcuhoare, cum o intituleaza autorul. D. Cantemir a vrut, astfel, sa se puna la adapost, de eventualele urmari pe care le-ar fi avut de suferit din partea contemporanilor, personajele sale fiind personalitati istorice reale ale timpului.

Prin aceasta, Istoria ieroglifica devine o "Istorie secreta", comparabila cu cea a lui Procopius din Cezareea, despre epoca lui Justinian. Epoca de care se ocupa Dimitrie Cantemir, in Istoria ieroglifica, este sfarsitul secolului al XVII-lea si inceputul secolului al XVIII-lea de la urcarea in scaunul Tarii Romanesti a lui Constantin Brancoveanu (1688) si pana la cea de a doua domnie a lui Antioh Cantemir (1705) in Moldova Romanul vizeaza ingerintele lui Constantin Brancoveanu in treburile interne ale Moldovei. Conflictul principal este cel dintre Constantin Brancoveanu si Dimitrie. Tragica si zbuciumata istorie!

Cel mai mare carturar roman din secolul al XVIII-lea Miron Costin, moare din ordinul domnitorului analfabet, Constantin Cantemir, tatal eruditului Dimitrie Cantemir. Doi domnitori luminati, Constantin Brancoveanu si Dimitrie Cantemir se lupta intre ei. Dimitrie Cantemir va trebui sa ia calea exilului, in Rusia, unde isi da obstescul sfarsit, iar Constantin Brancoveanu va fi ucis miseleste, impreuna cu coconii sai, la Constantinopol, pentru ca n-a vrut sa-si lepede credinta Istorie de popor asezat la rascruce de drumuri, in calea tuturor invaziilor, unde se intersecteaza interesele, expansioniste ale marilor puteri.